

Uddannelse og forskning

Rapport fra møde tirsdag 11.maj 2010 i arbejdsgruppen i relation til DAR's strategi for uddannelse og forskning

Deltagere: Claus Kjeld Jensen (Museet for Varde By og Omegn), Kristoffer Buck Pedersen (Museerne.dk, Vordingborg), Anne-Elisabeth Jensen (Museum Lolland-Falster), Ole Nielsen (Holstebro Museum/ODM), Mads Holst (Forhistorisk Arkæologi, Aarhus Universitet), Mette Svart Kristiansen (Middelalder og Renæssancearkæologi, Aarhus Universitet), Niels Algreen Møller (Forhistorisk Arkæologi, Københavns Universitet), Per Ole Rindel (DAR, Forhistorisk Arkæologi)

Afbud: Henriette Lyngstrøm (Forhistorisk Arkæologi, Københavns Universitet)

DAGSORDEN

- 1. Målsætning og rammer for arbejdsgruppens arbejde**
- 2. De nuværende bachelorer og kandidaters kompetencer i relation til museernes ønsker og behov**
- 3. De arkæologiske uddannelser ved universiteterne**
 - a. Behov for undervisning i feltarkæologi (herunder IT) på hhv. BA- og KA-uddannelserne
 - b. Behov for justeringer af de eksisterende/planlagte BA- og KA-uddannelser
 - c. Ændrede studieadministrative rammer for studieforløb i de kommende år og mulige konsekvenser
- 4. Efter- og videreuddannelser**
 - a. Behov for efteruddannelser
 - b. Organisation og koordinering
- 5. Den arkæologiske forskning på museerne**
 - a. Den arkæologiske forskning på museerne, bl.a. i relation til den arkæologiske udgravningsvirksomhed
 - b. Faglige netværk
- 6. Arbejdsgruppens anbefalinger til DAR's strategi for uddannelse og forskning**
 - a. I hvilken retning bør DAR forsøge at påvirke museerne?
 - b. I hvilken retning bør DAR forsøge at påvirke universiteterne?
 - c. Hvilke initiativer kan DAR iværksætte for at styrke et gensidigt frugtbart samarbejde om uddannelse og forskning mellem museerne og universiteterne?
 - d. Hvilken rolle kan, vil og bør arbejdsgruppen spille efter 11.maj?

Mødet fandt sted på Moesgård og foregik som en fri dialog, som ikke slavisk fulgte dagsordenen, som derfor i højere grad fungerede som en huskeliste i løbet af

mødet. Det følgende er en frit redigeret sammenskrivning af de overvejelser og anbefalinger, som blev resultat af mødet.

Arbejdsgruppen 6.august 2010 (færdigredigeret 15.oktober 2010)
Per Ole Rindel)

(redaktør:

1. Målsætninger og rammer for arbejdsgruppens arbejde

Forud for mødet var disse formuleret således af DAR:

Den overordnede målsætning for arbejdsgruppen:

- Give input til grundlaget for DAR's langsigtede strategi for uddannelse og forskning, bl.a. ved at udpege væsentlige forhold på museer, universiteter m.m., som bør tages i betragtning
- Pege på konkrete initiativer (og initiativtagere), som vil kunne:
 - styrke det generelle uddannelsesnivea for den arkæologiske bemanning på museerne, bl.a. i relation til den arkæologiske udgravningsvirksomhed
 - styrke den arkæologiske forskning på museerne, bl.a. i relation til den arkæologiske udgravningsvirksomhed
 - styrke koordineringen af arkæologisk uddannelse i Danmark (herunder efter- og videreuddannelse
 - styrke koordineringen af den arkæologiske forskning på universiteter, museer m.m.
- Pege på konkrete initiativer, som specielt DAR vil kunne tage for at bidrage til at styrke ovenstående områder

Rammer for arbejdsgruppens arbejde:

- Arbejdsgruppen holder et arbejds møde 11.maj 2010.
- Transportudgifter til mødet dækkes ikke af DAR/KUAS.

DAR's invitation og mødedeltagernes tilsagn omhandler i første omgang kun mødet 11 maj

De overordnede rammer for arbejdsgruppen og DAR's aktuelle strategi-udvikling

Der foregår i øjeblikket strukturelle forandringer både på universiteter og museer, som sætter forskningen under kraftigt forøget pres. Det er derfor netop nu særlig vigtigt at styrke det forskningsmæssige samarbejde mellem museer og universiteter. Museerne har potentiale til at producere forskning i langt højere grad end hidtil, og universiteterne vil meget gerne inddrages. Det er vigtigt, at universiteterne ikke énsidigt fokuserer på internationalisering men også formulerer en klar strategi mht. samarbejdet med det danske museumsmiljø.

Det er vigtigt, at der skabes de nødvendige økonomiske strukturer for samarbejde mellem museer og universiteter.

- *Arbejdsgruppen anbefaler, at samarbejdet mellem universiteter og museer i videst muligt omfang organiseres som formaliserede projekter.*

2. De nuværende bachelorer og kandidaters kompetencer i relation til museernes ønsker og behov

Humanistundersøgelsen (2007) afspejler de gamle studieordninger. Kritikpunkterne er i vid udstrækning allerede imødekommet med de nye studieordninger, som først efterfølgende har produceret færdige bachelorer og kandidater.

DAR's spørgeskemaundersøgelse (2009) er også for en stor del bagudrettet. Det er vigtigt, at fokus primært er fremadrettet mht. ideel praksis.

Med de nye opstrammede strukturer for studieforløbene på universiteterne forringes mulighederne for, at de studerende tilegner sig praktisk feltarkæologisk erfaring sideløbende med studiet. Der er endnu ikke gået så lang tid, at vi for alvor har mulighed for konkret at vurdere kompetencerne hos kandidater, der har gennemført uddannelsen på normeret tid, men man kan ikke forvente, at fremtidens kandidater umiddelbart efter færdiggørelsen af studiet vil være i stand til at lede en arkæologisk udgravning, således som det hidtil har været tilfældet. Museerne har også en åbenlys interesse i – og medansvar for - at sikre det fornødne uddannelsesniveau hos udgravningsmandskaberne for at kunne imødekomme de øgede forskningsmæssige krav i relation til udgravningerne i de kommende år. Det er endvidere vigtigt, at de strukturelle rammer for erfaringsdannelse giver gode muligheder for mobilitet inden for den feltarkæologiske arbejdsmark, idet museernes feltarkæologiske praksis varierer ganske betydeligt.

En løsning på dette udbredte efteruddannelsesbehov kan være at etablere en lønnet turnus-ordning på museerne som efteruddannelse i forlængelse af kandidatuddannelsen, i lighed med lægeuddannelsen eller pædagogikum-ordningen for gymnasielærere. Finansieringsgrundlaget kunne bl.a. tilvejebringes ved, at der i fakturering af udgravninger indlægges midler til opkvalificering af nye medarbejdere. Tanken er ikke, at gennemførelsen af en sådan turnusordning skal være et obligatorisk krav for at kunne varetage daglig ledelse af arkæologiske udgravninger, for universitetsuddannelserne (både BA og KA) skal naturligvis fortsat være kvalificerende bl.a. til arkæologisk udgravningsarbejde, men turnusordningen kan være et anbefalet element i museernes personalepolitik og for den pågældende kandidat indebære et kvalifikationstillæg.

- *Arbejdsgruppen anbefaler, at DAR undersøger mulighederne for etablering af en lønnet turnusordning for færdiguddannede kandidater, med særlig henblik på at give ledelseskompetence på arkæologiske udgravninger*

For en del af de allerede færdiguddannede kandidater vil det være relevant at supplere de feltarkæologiske kompetencer gennem efteruddannelse (se punkt 4).

3. De arkæologiske uddannelser ved universiteterne

a. Behov for undervisning i feltarkæologi (herunder IT) på hhv. BA- og KA-uddannelserne

En samlet vægtning af feltarkæologi med 30 ECTS (et halvt årsværk) på BA-uddannelserne er den mest hensigtsmæssige vægtning, når andre vigtige

prioriteter i uddannelsen også skal tilgodeses. De nye studieordninger er i god overensstemmelse med en sådan vægtning.

De studerende bør allerede på BA-niveau (bl.a. i forbindelse med seminarudgravningerne) inddrages i refleksiv dialog mht. den feltarkæologiske praksis. Herudover bør der være mulighed for udvikling af videregående feltarkæologiske kompetencer på overbygningsuddannelserne (KA), hvor der bl.a. også er mulighed for at reflektere kritisk over den feltarkæologiske praksis på museerne – denne vekselvirkning er vigtig. Samtidig skal det understreges, at refleksion over praksis også skal foregå som en integreret del af arbejdet på museerne.

I fht. undervisning i feltarkæologi ud over den indledende seminargravning (op til 4 uger) adskiller den sig fra arkæologisk udgravningsarbejde i museumsregi bl.a. ved, at der medvirker en underviser fra universiteterne, at de studerende ikke lønnes for deres deltagelse og at aktiviteten har relation til studieordningen for den pågældende arkæologiske uddannelse.

For at skabe de nødvendige rammer for undervisningen i feltarkæologi og IT mht. udstyr, software, laboratoriefaciliteter m.m., er det nødvendigt, at det økonomiske grundlag forhøjes væsentlig. Den mest naturlige løsning på dette er en forhøjelse af den STÅ-takst, som arkæologi-fagene på universiteterne tildeles for beståede eksamener.

- *Arbejdsgruppen henstiller, at DAR/KUAS i de relevante sammenhænge bakker universiteterne op mht. en forhøjelse af arkæologi-fagenes STÅ-takst.*

For at sikre en hensigtsmæssig tilrettelæggelse og gennemførelse af seminargravningerne, således at de også integreres bedst muligt i museernes og universiteternes forskning, er det vigtigt med en mere langsigtet planlægning - herunder sikring af økonomien - end det hidtil ofte har været tilfældet. Det er også i museernes interesse, at de studerende får det bedste mulige udbytte af seminargravningerne. Dyrkningstruede lokaliteter med højt forskningspotentiale er oplagte objekter i seminargravningssammenhæng.

- *Arbejdsgruppen anbefaler, at KUAS etablerer en pulje (alternativt: giver særlig prioritet i bevillingsmæssig sammenhæng) til udgravning af dyrkningstruede lokaliteter i samarbejde mellem universiteter og museer i form af seminargravninger.*

b. Behov for justeringer af de eksisterende/planlagte BA- og KA-uddannelser

Kritikpunkterne er i vid udstrækning allerede imødekommet med de nye studieordninger, der er trådt i kraft inden for de seneste fem år og som først efterfølgende har produceret færdige bachelorer og kandidater. Feltarkæologi

og IT indgår således med større vægt i de nye studieordninger både i Århus og København.

c. Ændrede studieadministrative rammer for studieforløb i de kommende år og mulige konsekvenser

Som nævnt under pkt.2 betyder de nye opstrammede strukturer for studieforløbene på universiteterne, at mulighederne for, at de studerende tilegner sig praktisk feltarkæologisk erfaring sideløbende med studiet, forringes. Man vil ikke kunne forvente, at fremtidens kandidater umiddelbart efter færdiggørelsen af studiet vil være i stand til at lede en arkæologisk udgravning, således som det hidtil har været tilfældet (jf. punkt 2).

Samtidig må det forudses, at en del af de studerende vil afbryde studieforløbet i en kortere eller længere periode efter afslutningen af BA-uddannelsen for gennem udgravningsarbejde på museerne at udbygge den feltarkæologiske erfaring. Det indebærer en oplagt risiko for, at en del BA-studerende i en længere årrække "bliver hængende" i den feltarkæologiske arbejdsmark i stedet for at fortsætte med KA-uddannelsen. På længere sigt vil det kunne resultere i en generel forringelse af det gennemsnitlige uddannelsesnivea i den feltarkæologiske arbejdsstyrke på museerne, hvilket vil være yderst uheldigt, da der er behov for det modsatte.

4. Efter- og videreuddannelser

a. Behov for efter- og videreuddannelser

Øgede krav til integrering af museernes udgravningsaktivitet i forskningen, betyder øgede krav til udgravningsmandskabet, i særdeleshed til udgravningslederne. Samtidig er der i de senere år sket et meget betydelig teknologisk udvikling inden for feltarkæologien med en gennemgribende implementering af IT og den nye museumslov stiller øgede krav til udgravningsledernes kendskab til lovgivning og forvaltningspraksis.

Disse krav må bl.a. imødekommes ved en mere generel efteruddannelse af de færdiguddannede kandidater (både nuværende og kommende) samt mere specialiserede videreuddannelsesmuligheder. Større museumsenheder vil lægge op til mere specialiserede kompetencer inden for den enkelte enhed.

Desuden vil der løbende være behov for almindelig faglig opdatering inden for en række temaer. Der er derfor fortsat behov for afholdes af tematiske efteruddannelseskurser i stil med dem, Det Arkæologiske Nævn tidligere har arrangeret.

Der må skelnes mellem kortsigtede behov for efteruddannelse af allerede færdiguddannede kandidater og mere langsigtede behov for efteruddannelse af kommende kandidater, der er uddannet under de nye studieordninger. Kursusudbudene bør være fagspecifikke og ikke inkludere kurser af generel

karakter, f.eks. lederkurser eller brug af almen software (f.eks. Excel), da sådanne behov mere hensigtsmæssigt imødekommes af allerede eksisterende kursusudbud i andet regi.

- *Arbejdsgruppen anbefaler, at DAR arbejder videre med en mere dybtgående kortlægning af muligheder og behov for efter- og videreuddannelse af museernes arkæologiske bemanning, både nu og i fremtiden.*

og

- *Arbejdsgruppen anbefaler, at DAR opfordrer universiteterne til at kortlægge deres indbyrdes kompetencer og komme med forslag til efter- og videreuddannelseskurser, gerne i samarbejde med ODM*

b. Organisation og koordinering

Det er vigtigt, at de nødvendige efter- og videreuddannelses tilbud til kandidater fra de arkæologiske uddannelser koordineres mellem universiteter, museer, KUAS og ODM. For en række uddannelses tilbud vil medfinansiering fra KUAS sandsynligvis være påkrævet eller i hvert fald være en stor fordel for at få realiseret de rette uddannelses tilbud i fht. en koordineret efteruddannelsesstrategi.

- *Arbejdsgruppen anbefaler, at DAR opfordrer KUAS til at bakke op om relevante efter- og videreuddannelsesinitiativer*

En oplagt mulighed er at udbyde efter- og videreuddannelsesuddannelser i universitetsregi.

Efteruddannelse af allerede færdiguddannede kandidater kan foregå som rent brugerfinansierede uddannelser eller ved indskrivning på faget med delvis brugerfinansiering (tompladsordning under Åbent Universitet, p.t. ca. 1500 kr pr kursus). Målrettede kurser vil kunne udbydes som tilvalg på kandidatniveau (evt. med varierende temaer), forudsat at akkreditering af disse bringes i orden. Kurserne kan have varierende omfang – 10, 15, 20 eller 30 ECTS (60 ECTS svarer til et helt årsværk). Mht. IT-området skal det bemærkes, at ÅU nu har oprettet en enhed for Arkæologisk IT (se <http://www.arkaeologi.dk/it/>).

For visse uddannelses tilbud kunne deltagelse af såvel kandidatstuderende som færdiguddannede kandidater være en mulighed mht. at optimere det samlede udbytte af de investerede ressourcer til afholdelse af kurserne. Som udgangspunkt kræver det, at kurserne har en forankring på universiteterne. Fra universiteternes side vil finansiering af kurser i ODM-regi kunne være et problem, da kurserne skal være omfattet af de formelle studieordninger for at kunne indgå i den ECTS-beregning, der udgør grundlaget for beregningen af de studerendes studieprogression og universitetsinstitutionernes finansiering af uddannelserne. Studieordningerne rummer dog mulighed for, at kurser ved andre institutioner i et

vist omfang kan indgå i uddannelsen, forudsat at de formelle krav til niveau, akkreditering m.m. er opfyldt.

ODM har allerede et samarbejde om efteruddannelse med CELF – The Academy (CELF = *Center for Erhvervsrettede Uddannelser Lolland Falster*). ODM udbyder således i samarbejde med CELF - The Academy en diplomuddannelse i museumsledelse inden for rammerne af diplomuddannelsen i Leisure Management. Et af CELF -The Academys flagskibe er Centre for Leisure Management Research, der udfører visse projekter i samarbejde med Center for Oplevelsesforskning på RUC, og den pågældende uddannelse (i generel forretningsforståelse) er således akkrediteret i RUC-regi. ODM vil også gerne indgå i andre efter- og videreuddannelses tilbud og vil kunne udbyde uddannelser på diplom/masterniveau.

Visse kursustilbud vil også hensigtsmæssigt kunne foregå i museumsregi. Netværket "Fortiden set fra Himlen" har således i 2009 afholdt en sommerskole i luffotoarkæologi i Holstebro Museums regi.

Det er vigtigt, at museerne også afsætter penge til efteruddannelse af løst ansatte kandidater, men set i en større sammenhæng må det også forventes, at museerne vil være villige til at "løbe en risiko" i så henseende.

5. Den arkæologiske forskning på museerne

a. Den arkæologiske forskning på museerne, bl.a. i relation til den arkæologiske udgravningsvirksomhed

Den arkæologiske udgravningsvirksomhed bør foregå på grundlag af overordnede forskningsstrategier med både kvalitative og kvantitative kriterier. Forskningsstrategierne bør formuleres i samarbejde mellem museerne, universiteterne og DAR. Det gælder også udarbejdelsen af jævnlige af synteser af forskningssituationen inden for en række forskellige forskningsfelter, som er en forudsætning for at kunne formulere kvalificerede forskningsstrategier. Det er vigtigt, at begge dele foregår i nær dialog med de kolleger, der udfører det daglige feltarkæologiske arbejde.

- *Arbejdsgruppen anbefaler, at DAR tager initiativer i fht. KUAS, universiteter og museer mht. at etablere de fornødne strukturelle og økonomiske rammer for koordineret udarbejdelse af tematiske synteser og overordnede forskningsstrategier i fht. arkæologiske udgravninger i Danmark.*

Publicering af udgravningsresultater

Forskningspolitikken på de respektive museer er p.t. typisk i høj grad baseret på de projektansatte medarbejdere. På visse museer indgår aflønning af arkæologisk personale ikke i basisbevillingen, som i nogle tilfælde er relativt lille i fht. museets feltarkæologiske aktivitetsniveau. Den fornødne publicering kan ikke finansieres via det nuværende overhead. Realiteten er således, at der generelt ikke er de fornødne midler til publicering i relation til nødudgravningsarkæologien. I andre lande (som f.eks. Sverige) har det forskningsmæssige indhold inden for nødudgravningsarkæologien, inklusiv publicering, i en årrække haft et højt niveau. I Danmark er vi først nu ved at tage fat på målrettet at styrke de forskningsmæssige rammer for nødudgravningsarkæologien, herunder ikke mindst en fyldestgørende videnskabelig publicering af de opnåede resultater. Samtidig må det konstateres, at det i sagens natur vil være meget vanskeligt – og heller ikke meningsfuldt ud fra et videnskabeligt synspunkt - at forene standardpriser for arkæologiske nødudgravninger med en vidtgående forskningsbaseret udgravningspraksis, idet metodevalg og prioriteringer i høj grad må tilpasses den enkelte udgravnings forskningsmæssige potentiale og problemstillinger.

Det er derfor overordentlig vigtigt, at der sikres økonomi og struktur til, at nødudgravningsaktiviteten indsættes i en forskningsstruktur. Det kan ske ved at operere med problemstillingsorienterede og publikationsrettede forskningsprogrammer. Programmerne kan med fordel tænkes tematisk, således at de løber på tværs af flere udgravninger og befordrer et samarbejde mellem museer og universiteter. Programmerne kan tænkes at blive dannet løbende ud

fra en faglig vurdering af indkomne programforslag fra aktørerne i dansk arkæologi, museer og universiteter.

- *Arbejdsgruppen anbefaler, at DAR/KUAS tager initiativ til at skabe en struktur, der kan sikre etablering af problemstillingsorienterede og publikationsrettede forskningsprogrammer ud fra en faglig vurdering af indkomne programforslag fra aktørerne i dansk arkæologi, museer og universiteter.*

Endvidere bør midler til publicering af udgravningsresultater i fremtiden så vidt muligt indgå som en fast del af budgettet for nødudgravningerne, f.eks. som en fast maximumsramme på en vis %-sats (f.eks. 10 %) i lighed med naturvidenskabelige analyser i de nuværende budgetter, men det er vigtigt, at publiceringens omfang og karakter gradueres og afstemmes efter udgravningsresultaternes videnskabelige betydning. Alle udgravninger, som når ud over forundersøgelsesstadiet, bør som minimum publiceres i kortfattet form i et egnet forum, som bl.a. imødekommer det behov, der er opstået efter nedlæggelsen af årbogen *Arkæologiske udgravninger i Danmark*.

- *Arbejdsgruppen anbefaler, at DAR/KUAS, evt. i samarbejde med universiteterne, tager initiativ til at skabe et forum for løbende resultatformidling i relation til museernes nødudgravningsaktivitet i form af korte artikler (3-5000 ord)*

Teoretisk set vil det ud fra et videnskabeligt perspektiv kunne være fornuftigt at foretage en skarpere prioritering af de udgravninger, der på baggrund af forundersøgelserne udløser midler til egentlig udgravning (slutundersøgelse), således at der samlet set foretages færre, men mere udbytterige udgravninger, som til gengæld også publiceres. I praksis kan det dog være vanskeligt at identificere alle lokaliteter med væsentlig videnskabeligt potentiale alene på grundlag af forundersøgelserne, særlig ud fra den nuværende praksis med forundersøgelser af relativt beskedent omfang.

Derimod vil en efterfølgende graduering af publiceringens omfang og karakter efter feltarbejdets afslutning være både hensigtsmæssig og realistisk. Opfyldelse af et sæt af forud definerede kriterier bør udløse krav om videregående videnskabelig publicering, understøttet af øremærkede økonomiske midler til dette formål. Denne graduering af publiceringsniveau kunne i nogen grad modsvare den svenske model for publicering af arkæologiske udgravninger med "steg 1" og "steg 2", men altså således at kun visse udgravninger opnår status, som udløser publicering på "steg 2"-niveau, som ikke blot er forankret i den enkelte lokalitet og udgravning, men tillige har et mere overordnet problemorienteret indhold. En sådan graduering forudsætter en vurdering af den enkelte udgravning fra centralt hold, f.eks. af et nationalt råd i stil med det tidligere "Arkæologiske Nævn"

(DAN). Det er af afgørende betydning, at finansiering af publicering af arkæologiske nøddudgravninger fremover tænkes ind fra starten, f.eks. med en fast ramme på 5 % til obligatorisk basal publicering (trin 1) samt 5 % til en fælles pulje til fordeling til videregående publicering på trin 2-niveau af de særligt udvalgte lokaliteter, som opfylder visse kriterier.

- *Arbejdsgruppen anbefaler, at DAR opfordrer KUAS til at etablere en pulje til videnskabelig publicering af nøddudgravninger*

og

- *Arbejdsgruppen anbefaler, at DAR opfordrer KUAS til at arbejde for at ændre praksis (og evt. lovgivningen i fornødent omfang), således at museerne får pligt til videnskabelig publicering af særlig vigtige nøddudgravninger, samtidig med at finansieringen af dette sikres.*

I fht. efterslæbet med bearbejdning og publicering af gamle udgravninger kunne samfinansierede erhvervs-ph.d.'er være en mulig løsning i fht. nogle af disse. I andre tilfælde kunne løsningen være et samarbejdsprojekt i en struktur, der involverer både ph.d.-stipendiat, post doc.-stipendiat og museumsinspektør, med post doc.-stipendiaten som projektleder. Gamle udgravninger vil også i nogle tilfælde kunne integreres i trin 2-publicering af nye udgravninger.

Bibliometriske mål i relation til museernes forskning

De aktuelle kriterier for måling af museernes forskning, som i vid udstrækning er udformet inden for naturvidenskaben, er meget problematiske. De bibliometriske mål er i dårlig overensstemmelse med den aktuelle praksis for museernes publicering af bl.a. resultaterne af den feltarkæologiske virksomhed. En stor del af de publikationer, der tidligere blev klassificeret som "forskning" bliver nu klassificeret som "ikke-forskning", hvilket altså betyder, at museerne p.t. ikke publicerer "de rigtige steder". Det er vigtigt, at museerne samarbejder med universiteterne om en løsning af dette. Den mest oplagte løsning vil være at få opklassificeret de vigtigste hidtil benyttede tidsskriftserier, således at de kan indgå i målingen af museernes publicering af forskningsresultater, eksempelvis bør Acta Archaeologica og Journal of Danish Archaeology opfylde normerne for niveau 1, og Kuml og Aarbøger for Nordisk Oldkyndighed med tiden normerne for niveau 2.

- *Arbejdsgruppen anbefaler, at DAR retter henvendelse til museerne og Bibliometri-gruppen med henblik på at understøtte, at de eksisterende relevante tidsskriftserier inden for det arkæologiske fagmiljø kommer til at opfylde formalia i fht. de bibliometriske mål i relation til museernes forskning.*

- I øjeblikket er der uoverensstemmelse mellem museumslovens definition af kulturav og den finansielt understøttede nøddudgravningsarkæologi, som tager udgangspunkt i jordarbejder. Denne afgrænsning giver en skævhed i museernes muligheder for arbejde med materiel kultur i et bredt arkæologisk perspektiv. Særlig i fht. truede stående bygninger er der akut behov for nye initiativer, bl.a. mht. bygningsarkæologisk registrering, herunder tilsyn med fredede bygninger. Det er også meget aktuelt i forhold til den forestående revision af museumsloven. Middelalderarkæologisk Metodenetværk har afholdt et møde om truede bygninger og nedsat en gruppe vedrørende bygningsarkæologisk registrering, både mht. metode og lovgivning. *Arbejdsgruppen opfordrer DAR til at tage initiativ til en diskussion i fagmiljøet af lovens definition og museernes praksis mht. materiel kultur i nyere tid, særlig på det bygningsarkæologiske område*

b. Faglige netværk

De faglige netværk bør have rent fagligt indhold, men ikke have f.eks. administrative funktioner i fht. prioriteringer. Der eksisterer allerede talrige netværk, som bl.a. afholder temadage og seminarer. Det er vigtigt, at resultaterne af sådanne netværksmøder bliver publiceret på en måde, som sikrer den fornødne vidensdeling med det samlede fagmiljø.

- *Arbejdsgruppen anbefaler, at DAR opfordrer KUAS til at etablere en pulje til publicering af netværksmøder.*

6. Arbejdsgruppens anbefalinger til DAR's strategi for uddannelse og forskning

Som det fremgår af de foregående afsnit anbefaler arbejdsgruppen (i nedenstående rækkefølge, som ikke er udtryk for en prioritering),

- *at samarbejdet mellem universiteter og museer i videst muligt omfang organiseres som formaliserede projekter.*
- *at DAR undersøger mulighederne for etablering af en lønnet turnusordning for færdiguddannede kandidater, med særlig henblik på at give ledelseskompetence på arkæologiske udgravninger.*
- *at DAR/KUAS i de relevante sammenhænge bakker universiteterne op mht. en forhøjelse af arkæologi-fagenes STÅ-takst.*
- *at KUAS etablerer en pulje (alternativt: giver særlig prioritet i bevillingsmæssig sammenhæng) til udgravning af dyrkningstruede lokaliteter i samarbejde mellem universiteter og museer i form af seminargravninger.*
- *at DAR arbejder videre med en mere dybtgående kortlægning af muligheder og behov for efter- og videreuddannelse af museernes arkæologiske bemanding, både nu og i fremtiden.*
- *at DAR opfordrer universiteterne til at kortlægge deres indbyrdes kompetencer og komme med forslag til efter- og videreuddannelseskurser, gerne i samarbejde med ODM*
- *at DAR opfordrer KUAS til at bakke op om relevante efter- og videreuddannelsesinitiativer*
- *at DAR tager initiativer i fht. KUAS, universiteter og museer mht. at etablere de fornødne strukturelle og økonomiske rammer for koordineret udarbejdelse af tematiske synteser og overordnede forskningsstrategier i fht. arkæologiske udgravninger i Danmark.*
- *at DAR/KUAS tager initiativ til at skabe en struktur, der kan sikre etablering af problemstillingsorienterede og publikationsrettede forskningsprogrammer ud fra en faglig vurdering af indkomne programforslag fra aktørerne i dansk arkæologi, museer og universiteter.*

- at DAR/KUAS, evt. i samarbejde med universiteterne, tager initiativ til at til at skabe et forum for løbende resultatformidling i relation til museernes nødudgravningsaktivitet i form af korte artikler (3-5000 ord)
- **at DAR opfordrer KUAS til at etablere en pulje til videnskabelig publicering af nødudgravninger**
- at DAR opfordrer KUAS til at arbejde for at ændre praksis (og evt. lovgivningen i fornødent omfang), således at museerne får pligt til videnskabelig publicering af særlig vigtige nødudgravninger, samtidig med at finansieringen af dette sikres.
- at DAR retter henvendelse til museerne og Bibliometri-gruppen med henblik på at understøtte, at de eksisterende relevante tidsskriftserier inden for det arkæologiske fagmiljø kommer til at opfylde formalia i fht. de bibliometriske mål i relation til museernes forskning.
- at DAR tager initiativ til en diskussion i fagmiljøet af lovens definition og museernes praksis mht. materiel kultur i nyere tid, særlig på det bygningsarkæologiske område
- Arbejdsgruppen anbefaler, at DAR opfordrer KUAS til at etablere en pulje til publicering af netværksmøder.

Blandt denne række af anbefalinger vil arbejdsgruppen gerne som den vigtigste fremhæve:

etablering af en pulje i KUAS-regi til videnskabelig publicering af nødudgravninger !!

Arbejdsgruppens rolle efter 11.maj

Arbejdsgruppen påtager sig gerne nye opgaver, når der er behov for det. Det kunne f.eks. være i en høringsfase i forbindelse med den forestående revision af museumsloven. Arbejdsgruppen kan evt. formulere fælles udtalelser i en sådan sammenhæng.

Arbejdsgruppen vil gerne udarbejde lignende arbejdspapirer i forlængelse af kommende arbejds møder.

Det bør dog fremover være en selvfølge, at KUAS dækker transportudgifter i forbindelse med sådanne arbejds møder, der afholdes efter anmodning fra DAR.